



บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพของประชากรเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง ดังที่แฮนสัน กล่าวไว้ว่า "สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศคือประชากรที่มีคุณภาพ.... ปัญหาขั้นมูลฐานของประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่ไม่ใช่ปัญหาในการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าขาดการพัฒนาคุณภาพของประชากร" (Hason 1963: 140-147) และในขณะที่ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ การพัฒนาคุณภาพของประชากรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ประชากรจะต้องมีทั้งความรู้ความสามารถ คุณธรรมและค่านิยมที่สอดคล้องกับสังคมที่จะเปลี่ยนแปลง ดังที่ มาโนช คัชขวินชัย (2525: 46-47) กล่าวไว้ในบทความ เรื่องปัญหาการถ่ายทอดจรรยาธรรมกับอนาคตของชาติว่า "การมุ่งให้การศึกษาแก่พลเมืองให้มีความรู้และมีสุขภาพทั้งร่างกาย และใจ สมบูรณ์ยังไม่ เป็นการเพียงพอ ต้องมุ่งผลิตคนให้มีวินัยรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติด้วย" ทั้งนี้ เพราะว่าวินัยจะเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของพลเมืองให้อยู่ในกรอบอันดีงาม

วินัยคือ ระเบียบปฏิบัติตามความคิดเห็นของชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการฝึกนิสัย และเพื่อให้เกิดความร่มเย็น เป็นสุขกับชนกลุ่มนั้น วินัยจึงถือ เป็นหลักในการสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติอันเหมาะสม เป็นการสร้างแนวคิด และอุดมคติ อันมีเหตุผลและดีงามให้แก่บุคคลยังผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกไป เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ศุภนิตย์ วัฒนธาดา (2518: 119) ได้แบ่งประเภทของวินัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วินัยในตนเอง (Self Discipline) คือ วินัยที่บัญญัติขึ้นเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม และการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้ถึงจุดหมาย เช่น การตรงต่อเวลา ความ

รับผิดชอบ เป็นต้น

2. วินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) คือ วินัยที่มาจากอำนาจภายนอก เพื่อบังคับให้ส่วนรวมได้ปฏิบัติตาม เช่น กฎ ระเบียบต่าง ๆ

วินัยทั้ง 2 ประเภทล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทั้งสิ้น แต่ประเภทของวินัยที่ได้ผลมั่นคงและต้องการให้เกิดในตัวบุคคลคือ วินัยในตนเอง เพราะมีรากฐานมาจากการควบคุมภายในตน (Internal Control) ซึ่งมีความคงทนกว่าวินัยที่มาจากการควบคุมภายนอก (Ausubel 1965: 189-190) ถ้าบุคคลมีวินัยในตนเอง กฎระเบียบ หรือวินัยทางสังคมก็ไม่จำเป็นต้องสร้างขึ้นมากนัก เช่น โรงเรียน ที่นักเรียนมีวินัยในตนเองมากคือ รู้ตนเองว่าควรเข้าเรียนเวลาใด ควรปฏิบัติตนในการเรียนอย่างไร ควรแต่งกายอย่างไร ฯลฯ โรงเรียนนั้นก็ไม่จำเป็นต้องสร้างวินัยขึ้นมาบังคับเพิ่มขึ้นอีก เพราะทุกคนรู้หน้าที่และสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง และเคร่งครัดอยู่แล้ว (ประคินันท์ อุประมัย 2518: 140-141) ดังนั้นวินัยที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นจึงควรเป็นวินัยในตนเอง

การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา นับว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญอีกระดับหนึ่ง สำหรับการเตรียมบุคลากรเข้าสู่สถาบันการศึกษาที่สูงขึ้น และออกไปเป็นกำลังคนระดับกลางของประเทศ จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในข้อ 4 กล่าวไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพกฎหมาย และกติกายของสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนส่งเสริมความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม (ศึกษาธิการ 2521: 1) ดังนั้นการพัฒนาด้านความมีวินัยในตนเองจึงเป็นการเตรียมบุคลากร เพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาค้นคว้าในระดับสูง และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ สอนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อยู่อายุในช่วงของวัยรุ่นตอนต้นมีอายุระหว่าง 11-18 ปี อันเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์

สังคม และสติปัญญา เด็กในวัยนี้ถ้ามีความบกพร่องของการพัฒนาการทางด้านใดด้านหนึ่ง จะทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่อาจเป็นปัญหาขึ้นได้ เนื่องจากเกิดความสับสนไม่ว่าจะเป็นการวางตัวในสังคมหรือการควบคุมอารมณ์ที่มักจะรุนแรง ถือว่าเป็นช่วงการปรับตัวทางสังคมช่วงหนึ่งที่น่าสนใจมาก ความมีวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะควบคุมพฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้ให้อยู่ในความถูกต้องเหมาะสม การเรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นักเรียนต้องศึกษารายวิชาให้ครบหน่วยการเรียนทั้งวิชาบังคับ และวิชาเลือก โดยต้องสอบให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดในทุกรายวิชาบังคับ และมีจำนวนหน่วยการเรียนวิชาเลือกให้ครบ ต่างจากหลักสูตร พุทธศักราช 2503 ซึ่งเกณฑ์ผ่านไม่จำเป็นต้องสอบผ่านในทุกรายวิชา เพียงแต่ให้ได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ปัญหาที่พบเสมอก็คือ การติด 0 ร และ มส. ในรายวิชาต่าง ๆ เป็นปัญหาสำหรับครู อาจารย์ และผู้ปกครองต้องตามแก้ไข เพื่อให้นักเรียนได้จบหลักสูตรตามกำหนดเวลา เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้ยังกำลังระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ความรับผิดชอบยังมีน้อย การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนในระดับนี้จึงมีความจำเป็นและควรได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

จากสถิติของศาลคดีเด็กและเยาวชน คมกริช วัฒนเสถียร (2517: 66) รายงานว่าไม่ว่าจะเป็นการลักขโมย ทำร้ายร่างกาย มักเป็นพวกที่ไม่สนใจเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ไม่สนใจทางด้านการศึกษาหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักจะขาดวินัย และ วิวัฒน์ อัสวาณิชย์ (2523: 53-56) ได้ศึกษาความมีวินัยของเด็กไทย พบว่าเด็กเพศหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กเพศชาย เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเด็กที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่อยู่ในกรุงเทพฯ จะเห็นว่าภูมิหลังของนักเรียนด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America 1952: 132-135) ได้กล่าวไว้ว่าจุดมุ่งหมายของวินัยคือ เพื่อระงับความโกรธ ความรู้สึกต่ำต้อย ความรู้สึกว่าคุณมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลให้บุคคลขาดวินัย ดังนั้นผู้ที่มีปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองน่าจะช่วยให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดวินัย

โก (Gough) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง มีสุขภาพสมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง (Gough Cited by Wiggin 1971: 289 อ้างถึงใน ดวงใจ เนตรโรจน์ 2527: 26) และคณาจารย์คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ ได้กล่าวถึงสาเหตุของการประพฤตินิสัยของนักเรียนไว้ประการหนึ่งคือ ความบกพร่องทางด้านร่างกาย เช่น สุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยไข้เจ็บ แขนเสีย ตาเสีย ทำให้เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ ความรู้สึกมีมดค้อย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผลให้ขาดวินัย (วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2519: 290-292) จะเห็นว่าปัญหาส่วนตัวของนักเรียนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับคามมีวินัยในตนเอง เช่นกัน

นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางบ้านก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อคามมีวินัยในตนเองของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว ตลอดจนสภาพบริเวณที่อยู่อาศัย สิ่งเหล่านี้มักจะเกี่ยวพันและมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและความประพฤติของเด็ก ดังเช่นที่ เชลดัม (Sheldom) และ เอเลียร์เนอร์ (Eleanor) ได้ทำการศึกษาเด็กเกรกับไม่เกรในเมืองบอสตัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัว อันได้แก่ คามมีระเบียบวินัย การอบรมสั่งสอน ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร และคามสามัคคีภายในครอบครัว ซึ่งถ้าสิ่งนี้ไม่เหมาะสมแล้วโอกาสที่เด็กจะ เกรมาถึงร้อยละ 98 นั่นคือ เด็กจะไม่มีวินัยในตนเองสูงถึงร้อยละ 98 (Sheldom and Eleanor 1950: 261) ในกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลงในด้านตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพสังคมเพื่อนบ้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ น่าจะส่งผลต่อคามมีวินัยในตนเองของเด็กอีกทางหนึ่งด้วย

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าวินัยในตนเอง เป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของพลเมืองให้อยู่ในกรอบอันดีงาม โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาซึ่งกำลังเข้าสู่วัยรุ่น ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากความต้องการของสังคม ถ้าสามารถควบคุมได้ด้วยตนเองจะลดปัญหาดัง ๆ ลงได้มาก และยังผลให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดีขึ้น ประกอบกับในวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มแสดงให้เห็นถึงภาวะคามมีวินัยในตนเอง ซึ่งสิ่งสมมาตั้งแต่เป็นทารก การศึกษาคาม

สัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ย่อมจะทำให้ทราบถึงตัวแปร เบื้องหลังที่ เกี่ยวข้องกับความมี วินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว อันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาวินัยในตนเอง ของเยาวชน ประกอบกับยังไม่มียงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรในลักษณะภาพรวม เกี่ยวกับลักษณะภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัวและสภาพแวดล้อมทางบ้านกับความมีวินัยในตนเองของเด็กไทย ผู้วิจัย เห็นว่า การศึกษาในเรื่องนี้ น่าสนใจ และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเยาวชน ในชาติต่อไป จึงตัดสินใจทำการวิจัยในเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักเรียน ซึ่งมี เพศ คะแนนเฉลี่ย สะสม จำนวนพี่น้องทั้งหมด ลำดับที่การ เป็นบุตร ที่ทักษะกำลังศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา กับความมีวินัยในตนเอง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหาส่วนตัวของนักเรียนซึ่งมีปัญหาด้าน สุขภาพ และปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองกับความมีวินัยในตนเอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้าน ซึ่งมีสภาพการอบรม เลี้ยงดูสภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพที่อยู่อาศัยกับความมีวินัย ในตนเอง
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์หุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ทำนายความมีวินัยในคน เองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คะแนนสภาพภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพ แวดล้อมทางบ้านเป็นตัวพยากรณ์

สมมติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับกลุ่มตัวแปรภูมิหลังมีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน เช่น กัทธา นิคมานนท์ (2517: 48-50) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครุระดับ ป.กศ. ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน พบว่าความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับ วิวัฒน์ อัสวาณิชย์ (2523: 53-56) ซึ่งศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กไทย พบว่าเด็กเพศหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กเพศชาย เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเด็กที่มาจากต่างจังหวัดมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าความมีวินัยในตนเองน่าจะมีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิหลังของนักเรียน

ปัญหาส่วนตัว เป็นกลุ่มตัวแปรที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ดังที่สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America 1952: 132-135) ได้กล่าวไว้ว่า "จุดมุ่งหมายของวินัยคือ เพื่อระงับหรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกคำค้อย ความรู้สึกว่าคุณมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นผลให้บุคคลขาดวินัย" ดังนั้นผู้ที่มีปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมองตนเองในแง่ลบน่าจะมีความมีวินัยในตนเองต่ำ เช่นเดียวกับปัญหาด้านสุขภาพดังที่ โทซ์ (Gough Cited by Wiggins 1971: 289 อ้างถึงใน ดวงใจ เนตรโรจน์ 2527: 26) ที่ศึกษาพบว่าผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ดี หรือมีปัญหาด้านสุขภาพน้อยมีแนวโน้มจะมีความมีวินัยในตนเองสูง จึงพอสรุปได้ว่าปัญหาส่วนตัวน่าจะมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านกับความมีวินัยในตนเอง ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ เช่น วิวาทัน มูลสถาน (2523: 61-63) พบว่าความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (อ้างถึงใน พรเพ็ญ

เพชรสุษศิริ 2527:6) พบว่า "เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่ปรองดองกัน" ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลต่อสภาพจิตใจและการควบคุมตนเองของเด็กใน การประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนความมั่นคงทางอารมณ์ และความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้สภาพ ทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพที่พักอาศัย เพื่อนบ้าน และสภาพสังคมที่แวดล้อมน่าจะมีอิทธิพล ต่อค่านิยม แรงจูงใจ ตลอดจนอุดมคติอันจะส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอีกทางหนึ่งด้วย

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. ภูมิหลังของนักเรียนด้าน เพศ คณะแผนกเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับที่การ เป็นบุตร ที่พักขณะกำลังศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์ กับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. สภาพปัญหาส่วนตัวของนักเรียนคือ ปัญหาด้านสุขภาพ ด้านความรู้สึกรู้สึกเกี่ยวกับ ตนเอง มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ
4. สภาพภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ร่วมกันทำนายความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 จำนวน 52,676 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

2.1 ตัวแปรตามคือ ความมีวินัยในตนเอง

2.2 ตัวแปรอิสระที่ศึกษามี 3 ด้านดังนี้

2.2.1 ด้านภูมิหลังมี 7 ตัวแปรคือ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้องทั้งหมด ลำดับที่การเป็นบุตร ที่พักขณะกำลังศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา

2.2.2 ด้านสภาพปัญหาส่วนตัว 2 ตัวแปรคือ ปัญหาด้านสุขภาพและปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง

2.2.3 ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน 4 ตัวแปรคือ สภาพการอบรมเลี้ยงดู สภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพที่อยู่อาศัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในการออกแบบสอบถามและแบบสำรวจถือ เป็นข้อมูลที่ตอบด้วยความตั้งใจจริง และตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ความจำกัดของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้มา เป็นข้อมูลที่ได้จากการรายงานตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน อันอาจขาดความสมบูรณ์ในบางแง่ ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามแก้ไขโดยการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีตามตรงและครอบคลุม เนื้อหาที่ศึกษาให้มากที่สุด เท่าที่กระทำได้

ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียน
สังกัดกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมและ
อารมณ์ของตนเอง โดยเกิดจากการสำนึกส่วนตัว ซึ่งแสดงออกด้วยพฤติกรรมในด้านของความ
รับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจจริง ความอดทน และความซื่อสัตย์ แม้จะมีอุปสรรค
ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ในที่นี้หมายถึง คะแนนซึ่งได้จากตอบแบบสอบถามสำรวจความ
มีวินัยในตนเอง

คะแนนเฉลี่ยสะสม หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนที่คิดจากผลการเรียน
ตั้งแต่เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531

สภาพปัญหาส่วนตัว หมายถึง ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง
วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาส่วนตัว ถ้าได้คะแนนมากแปลว่ามีปัญหามาก

ปัญหาด้านสุขภาพ หมายถึง ปัญหาด้านสัดส่วนของร่างกาย ความผิดปกติ ความพิการ
ความอ่อนแอ โรคภัยไข้เจ็บ และการติดยาเสพติด วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามปัญหา
ด้านสุขภาพ

ปัญหาด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง
ในทางลบ เช่น ความรู้สึกกังวลใจ การขาดความเชื่อมั่น ความรู้สึกขลาดกลัว คำด้อย หวาด-
ระวาง และความคิดที่ว่าตนเองไม่มีความสามารถ วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถาม สภาพ
ปัญหาส่วนตัว ด้านปัญหาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง

สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพที่อยู่อาศัย วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้าน ถ้าได้คะแนนมากแปลว่าสภาพแวดล้อมดี

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง ลักษณะที่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และพี่น้องมีความผูกพันรักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกัน ร่วมปรึกษาหารือกัน เมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นภายในครอบครัว วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดาปกครองดูแลเด็กแล้วทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติในด้านความรัก ความอบอุ่น ความยุติธรรม การใช้เหตุผลในการลงโทษการยอมรับนับถือความคิด เห็นและความสามารถ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือและการเอาใจใส่ วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านการอบรมเลี้ยงดู

สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง สภาพการเงินของครอบครัว สำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน และการใช้จ่ายทั่วไป วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สภาพที่อยู่อาศัย หมายถึง สภาพบ้าน ที่ตั้งของบ้าน เพื่อนบ้านและสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย วัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสภาพที่อยู่อาศัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงตัวแปรด้านภูมิหลังสภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนัก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. ได้สมการทำนายความมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีตัวแปรด้านภูมิหลัง สภาพปัญหา ส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นตัวทำนาย

3. เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน สำหรับครู อาจารย์ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. เป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน มัธยมศึกษาในประเทศไทย



ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย